

Ἐκ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων ἐν	
Εὐρώπῃ	11
Καὶ ἐκ τοῦ Βαρβακείου κληροδοτήματος	2
Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Κράτους διδαστηρίοις	78
Καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τῆς ἐν	
μακαρίας τῇ λήξει Κερασσίας	8
	219

Εἰς πάντας τούτους δαπανῶνται ἐτησίως ἐκ τῶν εἰς τοῦτο ὠρισμένων κεφαλαιῶν δραχμαὶ 104,420· ἦτοι, ἐκ μὲν τοῦ προϋπολογισμοῦ δραχ. 57,860· ἐκ δὲ τῶν κληροδοτημάτων δραχ. 46,560. Ὑποτρόφους ἔτι διατηροῦσι καὶ τὰ ἑξῆς ὑπουργεῖα·

Τὸ μὲν τῶν Στρατιωτικῶν, ἐν Εὐρώπῃ	14
Ἐν τῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων	27
Καὶ ἡμιυποτρόφους	29
	70

Τὸ δὲ τῶν Ἑσωτερικῶν, ἐν Εὐρώπῃ	
εἰς σπουδὴν τεχνῶν κλ.	9
Ἐν τῷ σχολείῳ τῶν τεχνῶν	19
Ἐν τῷ τῆς Τίρυνθος	10

Τὸ δὲ τῶν Ναυτικῶν	
Ἐν τῇ σχολῇ τῶν Εὐελπίδων	3
Ἐν Εὐρώπῃ	1
	112

Τὸ ὅλον τῶν ὑποτρόφων τοῦ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κλ. Ὑπουργείου	219
Τῶν λοιπῶν ἐν λόγῳ Ὑπουργείων	112
	331

Πίναξ τῆς ἐκπαιδεύσεως κατ' εἶδος.

Διδαστήρια	ἀρ. αὐτῶν	καθηγηταὶ	ἀδούκοι	μαθηταὶ	τῆς μέσης καὶ ἀνωτ. ἐκπαιδεύσεως			Δαπάναι φερουσιν (')
					ἐξετασθέντες	προβιβάσαντες	ἀπολ.	
Πανεπιστήμιον Γεν. καὶ Θεολ.	1	42	4	50			58	186892
Διδασκαλεῖον . . .	1	61	5	1182	808	644	103	182692
Ἑλλ. Σχολεῖα Θεολ.	1	2	5	42	42	38	23	26722
Ἀνωτ. σχολεῖα καὶ ὁργανοτροφ.	93		165	4991	3718	2635	560	236420
Γραμματοδιδασκαλεῖα . . .	450		495	41597				102655
Διδαστήρια εἰς ἄλλα Ὑπουργ. ὑπαγόμενα . . .	300		300	10000				
	4	16	18	271				
	860	122	982	58674	4568	3317	743	725181

(') Ἐν ταῖς ἀνωτέραις δαπάναις δὲν συμπεριλαμβάνονται αἱ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν τμημάτων καταβλλόμεναι εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα καὶ αἱ τῶν ἰδιωτικῶν διδαστηρίων.

Πίναξ κατὰ νομοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Νομοὶ	π.ληθοςμ.	Διδασκ.	καθηγ. καὶ ἀδούκοι	Διδαχ. θέματα.
Ἀττικῆς καὶ Βοιωτ.	95229	84	239	8961
Φθιώτιδ. καὶ Φωκίδ.	87676	42	54	3395
Ἀκαρναν. καὶ Αἰτωλ.	101578	42	44	2784
Εὐβοίας	67847	39	44	3089
Κυκλάδων	139337	102	129	8716
Ἀχαΐας καὶ Ἠλίδος	125967	48	61	3714
Ἀργολίδ. καὶ Κορινθ.	109477	57	76	5288
Ἀρκαδίας	126860	56	66	4692
Λακωνίας	88125	50	52	4474
Μεσσηνίας	100757	40	46	3561
Γραμματοδιδασκαλεῖα εἰς πάντας τοὺς νομοὺς		300	300	10000
	1043153	860	1111	58674

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΚΑΙ Η ΕΥΓΕΝΙΑ

ἡ τῶν Γαϊανθρακωρυχείων τὰ ἀπόκρυφα.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδ. 166. σελ. 530.)

—•••••

§ Γ'.

Ἡ ἀρρεβὴ τῆς ἀφοσιώσεως.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Εὐγενία ἦλθε νὰ ὑποστῇ ἐκ νέου ὅλας τὰς δοκιμασίας τῆς προτεταίας· τὰς ὑπέστη δὲ μετὰ πολλὰ ὀλνγωτέρας δυσκολίας· κατὰ συμβουλὴν μάλιστα τῆς Λουκίας ἐμετρίασε τὸν περὶ τὴν ἐργασίαν ζῆλον αὐτῆς ἵνα μὴ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ κόπου. Εἰς τὸ τέλος τῆς δεκαπενθήμερου ἐλαβε τέλος τὸν μισθὸν τῆς· πέντε σελίνια! (ἑπτὰ δραχμαί). Καὶ ἦσαν μὲν ὀλίγα, ἀλλ' ἤρκουσαν εἰς τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν προωρίσθησαν. Ἐξελθοῦσα λοιπὸν τοῦ γαϊανθρακωρυχείου ἐσκέρτα ἀπὸ χαρὸν καὶ ἀφροεξώρλησε τὸ πρὸς τὴν Λουκίαν μικρὸν χρέος τῆς· ἔδραμε κρατοῦσα τὴν συνταγὴν τοῦ ἱατροῦ εἰς τὴν πλησιόχωρον κόμην, καὶ ἐπέστρεψε φέρουσα τὰ φάρμακα ἅτινα ἐμελλον νὰ θεραπεύσωσι τὸν πατέρα τῆς, εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος ὥσταναι κατεῖχεν ὅλους τοῦ κόσμου τοὺς θησαυροὺς.

Ἡ ἐλπίς ἥτις ἐξωοήνει τὴν Εὐγενίαν δὲν ἐδράδυνε νὰ πραγματοποιηθῇ· διότι τὰ φάρμακα ὠρελῆσαν τὸν πατέρα τῆς· ἡ χαρὰ τῆς νέας δὲν εἶχεν ἔκτοτε ὄρα.

Μετὰ τινὰ ἐν τῷ γαϊανθρακωρυχείῳ διαμονήν, ἡ Εὐγενία ἐπέφερε τὸ σύνθημα αὐτῆς ἀποτέλεσμα. Μικρὸν

κατὰ μικρὸν οἱ φόβοι ἐτίγησαν, αἱ ἀνησυχίαι κατέπεσαν καὶ ἡ ἐργάτις ἀπεφάτισε νὰ ἐξοικειωθῇ ἐτι μᾶλλον μετὰ τοῦ ἔργου της. Ἡ πρώτη αὐτῆς φροντίς ἦτο πῶς νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς ἀλλοιώσεως ἣν φέρει εἰς τὸ δέριμα ἡ κόνις τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἐμφυτον εἰς τὰς γυναικας τὸ νὰ θέλωσι νὰ φαίνωνται ὡραῖαι· καὶ ἡ Εὐγενία ἐπιθυμοῦσα νὰ διατηρήσῃ τὴν φυσικὴν αὐτῆς καλλονήν, ἔφερεν ἐνδύμα ὁμοίον μὲ τὸ τῶν Ἰταλῶν ἐπαιτῶν ὑπερ ἐρύλαττεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐπαφῆς τῆς μαύρης ἀτμοσφαίρας. Τὸ ἐνδύμα τοῦτο εἶναι εἶδος σάκκου ῥιπτομένου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καταβάνοντος μέχρι τῶν ποδῶν, ἔχοντος χειρίδας περικλυπούσας ὅλα τὰ δάκτυλα, καὶ δύο ὀπὰς πρὸς τὸ μέρος τῶν ὀφθαλμῶν. Ὁ φόβος οὗτος μὴ ἀποκτήτῃ ἐπὶ τοῦ δέριματος στίγματα, ἢ μᾶλλον τὰ παράσημα τῆς τέχνης, ἤθελε βεβαίως ἐρεθίσαι τοὺς συνεργάτας ἂν ἠγνόουν τὴν μέχρι λατρείας ἀφοσίωσιν αὐτῆς πρὸς τὸν πατέρα της· τὴν ἀφῆλκν λοιπὸν νὰ φέρῃ τὸ μοναδικὸν αὐτῆς ἐνδύμα, ὅπερ ἐκίνησέ τινας ἀττίσμοις· ὀλίγον ὁμῶς διαρκέσοντας, διότι παράδοξός τις δεισιδαιμονία—ἐπιτηδεύει· διαδοθεῖσα ὑπὸ τινος τῶν ἐργατῶν—κατέστησε ταχέως τὴν Εὐγενίαν ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας λατρείας.

Κατὰ τὰς προλήψεις τῶν μεταλλευτῶν, οἱ κίνδυνοι οἵτινες ἐπαπειλοῦσιν αὐτοὺς καὶ τὰ συμβάντα ὧν πολλάκις γίνονται θύματα, εἰσὶν ἅπαντα ἀποτελέσματα τῆς ὀργῆς τῶν καταχθονίων θεῶν εἰς οὓς ἀνήκουσιν οἱ ὑπὸ γῆν θησαυροί, ὧν τὴν κυριότητα οἱ ἐργάται τοὺς διαφιλονεικοῦσιν. Ἐκ τοῦτου ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἀδιαφορία αὐτῶν περὶ τὴν ληψὶν μέτρων προφυλακτικῶν κατὰ τῶν ἐνδεχομένων κινδύνων. Ἐπειδὴ ὁμῶς οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι ν' ἀποδίδωσιν εἰς ὑπερρυτὴ ὄντα τὰ ἴδια αἰσθήματα, ὅπερ ταῦτόν ν' ἀναβιβάζωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν θεῶν, οἱ σύντροφοι τῆς Εὐγενίας ἐφαντάσθησαν ὅτι μόνη ἡ ἀγαθὴ αὕτη κόρη βοηθοὺς ἔχουσα τὸ πανίλαρον κάλλος της καὶ τὴν ἰερότητα τοῦ σκοποῦ δι' ὃν κατέβαινεν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν πνευμάτων, αὐτὴ μόνη ἴσως ἤθελε δυνηθῇ νὰ ἐξυλεώσῃ τὰ κκοποιὰ καὶ τὰ πνεύματα, καὶ νὰ καταπάσῃ τὴν μῆνιν αὐτῶν διὰ τοῦτο ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰσάκιδου ἐθεωρεῖτο παρ' ἀπάντων ὡς ὁ ἀγαθὸς τοῦ γαιανθρακωρυχείου δαίμων, καὶ ἀπέλαυνεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῆς γενικῆς συμπαθείας.

Παρατηρήθη δὲ καὶ τοῦτο ὅτι κατὰ τὰς ὥρας τῆς συναθροίσεως ἐκάθητο κατὰ προτίμησιν ἐντὸς μικρᾶς τινὸς κοιλότητος ὁμοίως ἐκείνων ἐν αἷς θέτουσι τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων· καὶ διὰ σιωπηρᾶς τινος συμβάσεως ἀφῆθη αὐτῇ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σπηλαίον· ἡ δ' Εὐγενία συμῶνως μὲ τὰς παιδικὰς κλίσεις της, διεσκεδάζε κοσμοῦσα φιλοκάλως αὐτὸ μὲ ὅ,τι ὑπῆρχε λαμπρὸν ἐν τῇ κατοικίᾳ της. Συνέλεγε λοιπὸν ὅλα τὰ τεμάχια τῶν γαιανθράκων ὅσα εἶχον στίγματα κυανᾶ ἢ χρυσᾶ, καὶ θέτουσα αὐτὰ περὶ τὰς πλευρὰς τοῦ σπηλαίου, κατεσκεύαζε ποικίλα σχήματα στίλβοντα πρὸς τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν. Ἀνέβλεπε αὐτὴν κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναπαύσεως, ὅτε

ἀποβάλλουσα τὸν μαῦρον ἐπενδύτην, παρίστατο κατάλευκος, ἑκνή, κομψή, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δυσμύρων συντρόφων της, ὅτε καθημένη ὑπὸ τὸν γθαμλὸν ἐκείνον θόλον τῆς φωλεᾶς της περιεβάλλετο ὑπὸ κυανοχρύσων ἀκτίνων, ἠθέλατε νομίσει ὅτι βλέπετε ἀρχαίαν μυθολογικὴν θεότητα, προστατεύουσαν ὡς ἡ Καλυψὼ ἐν τῷ μαγευτικῷ αὐτῆς σπηλαίῳ τὰς περὶ αὐτὴν νόμους.

Ἡ ἰδιότροπος ἐνδυμασία ἦν ἡ Εὐγενία ἔφερεν ἠθέλεν ἐπιτείνειν ἀντὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν τοιαύτην ὀπτασίαν. Ἀγνοῶ ὅποιον ἦτο τὸ ἔργον τῆς Λουκίας πρὸ τοῦ μετὰ τοῦ Θωμᾶ γάμου της· ἤξεύρω μόνον ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε σπανίαν φιλοκαλίαν ὡς πρὸς τὰς θεατρικὰς ἐνδυμασίας. Κόπτοντα παλαιὰ καὶ ὡραῖα φορέματα, ἅτινα διατῆρει ἀκόμη εἰς ἐνθύμησιν, ὡς ἔλεγε, τῶν καλῶν ἡμερῶν τῆς ζωῆς της, ἔρραπτε διὰ τὴν Εὐγενίαν τὴν ὁποίαν ὑπερηγάπησεν, ὡραῖα, γραφικὰ τῶν ἐνδύματα, ἅτινα ἐξαισίως μὲν ἀνεδείκνουν τὸ χαριέστατον αὐτῆς ἀνίστημα, τόσον ὁμῶς διέφερον τῶν ἐν χρήσει, ὥστε ἡ ἀγαθὴ κόρη δὲν ἐτόλμα νὰ φέρῃ αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ὁμῶς, ἵνα μὴ δυσχερестῇ τὴν Λουκίαν, ἠναγκάζετο νὰ μεταχειρίζεται αὐτὰ ἐν τῷ γαιανθρακωρυχείῳ. Τοῦτο δὲ τὴν ὠφέλει καθότι διατηροῦσα σῶα τὰ φορέματα ἅτινα ἐγνώριζεν ὁ πατὴρ της, ἐτήρει καὶ τὴν ἀπάτην αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἔργου της.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ Φραγκίσκος ὑποτρέφων οὕτω ἐπιτηδεύει τὰς προλήψεις τῶν συνεργατῶν του, ἦν ὁ ἀσφαλίσας εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν τοῦ ἐν τῷ γαιανθρακωρυχείῳ ἀγγέλου;

Ἄλλ' ὅπως μὴ καταστρέψῃ ὁ ἴδιος τὸ ἔργον αὐτοῦ, οὔτε εἰς τοὺς ἐργάτας, οὔτε εἰς τοῦ γαιανθρακωρυχείου τὸν ἀγγελον, ἀλλ' οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν ἀγγελον τῆς καρδίας του ἐκαυχῆθη ποτέ. Ἐκαστος ἐργάτης ἐπίστευεν ἡ ἔχαιρε τοῦλάχιστον πιστεύων, ὅτι ἐρ' ἑαυτοῦ ἔσχε τὴν καλὴν ταύτην ιδέαν· ἡ δ' Εὐγενία ἐνόμιζεν ὅτι ὀφείλει αὐτὴν ἐξ ἴσου εἰς ἅπαντας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὴν ἀπέδιδεν εἰς οὐδένα ἰδιαιτέρως.

Ἡ μόνη δὲ ἀλλ' ἀρκοῦσα διὰ τὸν Φραγκίσκον ἀμοιβὴ ἦτο λοιπὸν τὸ νὰ βλέπῃ κατ' ἀρέσκειαν τὴν Εὐγενίαν μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εὐτυχίας ἀκατανοήτου, ἐνίοτε δὲ καὶ νὰ κήθηται πλησίον της.

Εἶπομεν ἤδη ὅτι ἡ Λουκία ὑπερηγάπα τὴν Εὐγενίαν· τώρα δὲ λέγομεν καὶ διατί.

Ὁ Ἰσάκιδος, ὅπως ὅλοι οἱ παῖδες ὅσοι ἀνέκχον ὑπὸ τῆς τύχης κατεδικάσθησαν εἰς τὸ ἔργον τῶν μεταλλευτῶν, οὐδεμίαν ἀνατροφὴν ἐλάμβανεν, ὅχι διότι ἦτο πτωχὸς ἀλλὰ διότι δὲν τῷ ἔμενεν ὥρα κατάλληλος πρὸς ἐκπαίδευσιν. Κατήρχετο πρὸ τῆς αὐγῆς ἐν τῷ ἀνθρακωρυχείῳ, καὶ ἐξήρχετο τὴν νύκτα λιμώττων καὶ ἀπυθνημένος ἦτο λοιπὸν πρέπον νὰ τῷ ἀφαιρέσωσι τὴν ὠρελιμωτάτην ταύτην ἀνάπαυσιν; Διὰ νὰ μάθῃ λοιπὸν ὀλίγα γράμματα, ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ διδάσκαλος ὅστις νὰ κατερχεται μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρακωρυχείῳ, καὶ ὠφελοῦμενος ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς διακοπῆς νὰ τὸν διδάσκει.

δάσκη τοιοῦτος ὅμως διδάσκαλος δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια νὰ εὐρεθῇ. Ἡ Εὐγενία ἐσκέφθη ὅτι ἡ δύνατο ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψίν ταύτην, καὶ ἐχάρη τὰ μέγιστα ἀνακαλύψασα τὸν τρόπον δι' οὗ ἡδύνατο νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν Λουκίαν τὰς πρὸς αὐτὴν εὐεργεσίας της.

Μόνη ὅμως ἡ καλὴ διάθεσις τῆς Εὐγενίας δὲν ἤρκει πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ἀγαθοῦ αὐτῆς σκοποῦ· ἔπρεπε νὰ θελήσῃ καὶ ὁ Ἰάκωβος ὅστις ἦτο εὐφυής, ἀνάληπτος καὶ πάντῃ ἀνέκωνος νὰ ὠφεληθῇ ἐκ διδασκαλίας ἧτις τὸ πολὺ θὰ διήρκει τρεῖς τέταρτα. Ἀλλ' ἡ Εὐγενία δὲν ἀπηύδα εὐκόλως ὡς οἱ ἄλλοι παιδαγωγοί· διὸ καὶ εὔρε τρόπον δι' οὗ νὰ ἐφελεύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ μαθητοῦ της, ὅστις, ὡς ὅλα τὰ παιδιά, ἠγάπα περιπαθῶς τὰ διχηήματα. Τῷ ὑπεσχέθη λοιπὸν ὡς ἀμοιβὴν ὅτι ὅσάκις μὴ θάνει τὸ μάθημά του, θέλει τῷ διηγῆται μικράν τινα ἱστορίαν· καὶ ἔκτοτε ὁ Φραγκίσκος ἤρχισε νὰ προσδεύῃ ἐπαισθητῶς. Τὰ διχηήματα ταῦτα ἄτινα ὅτε μὲν ἐπλαττεν ὅτε δὲ ἐδανείζετο πρὸς τῆς Χαλιμᾶς, κατ' ἀρχὰς ἤκουεν ὁ Ἰάκωβος, μόνος ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ Φραγκίσκος· ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν προσήλθον καὶ οἱ γείτονες, καὶ οὕτω περιέρχεται κατέλαβε πάντα τοὺς συναργάτας. Ἄμικ λοιπὸν ἡ Εὐγενία ἤρχισε νὰ διηγῆται, καὶ ἐπεκράτει πανταχοῦ συγῇ καὶ ἡ θαυμασία κόρη ἔτερπεν ἐπὶ τινα ὥραν τὸ περίεργον αὐτῆς ἀκροατήριον.

Ἡ ἐκ τῶν διηγημάτων εὐχαρίστησις τῶν ἐργατῶν ἐπληροῦσε τὴν πρὸς τὴν Εὐγενίαν εὐνοίαν των. Ἐκαστος ἐσκέπτετο τί ἡδύνατο καταλληλότερον νὰ τῇ προσφέρῃ πρὸς ἐνδειξὴν τῆς εὐγνωμοσύνης του. Χωρὶς λοιπὸν ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἄνθη ἅτινα καθ' ἑκάστην ἐλάμβανε καὶ δι' ὧν ἐξηκολούθει ὑποθάλλουσα τὴν ἀπάτην τοῦ πατρὸς, ἠνάγκαζον αὐτὴν νὰ δέχηται καὶ τινα εὐτελεῖ δῶρα τὰ ὑποῖα, ὅπως καὶ ἀνέχῃ, πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς εὐεργεσία πρὸς ἄπορον οἰκογένειαν. Ἀγγεῖον πλήρες καλοῦ γάλακτος, μικρὸν κάκιστρον ὠδὸν, μικρὸς σάκκος γαιωμήλων, ὀλίγοι καρποὶ τῆς ὥρας τοῦ χρόνου, τοιαῦτα προσεφέροντο καθ' ἑκάστην εἰς τὴν Εὐγενίαν.

Ἐννοεῖται δὲ οἰκοθεν ὅτι ὁ μᾶλλον ἐχέμυθος ἀλλὰ καὶ ὁ μᾶλλον γενναῖος δωροδότης ἦτο ὁ Φραγκίσκος.

Πλὴν δὲ τούτων, χάρις εἰς τὴν προστασίαν καὶ τὰς φροντίδας τῆς ἀγαθῆς Λουκίας, ἡ Ἄννα ἀνηγορεύθη βράπτριξ ὅλου τοῦ χωρίου, ὥστε μόλις καὶ μετὰ κόπου ἐπέρκει εἰς τὰς ἐργασίας δι' ὧν ἐπεβάρυνετο· διότι οἱ μὲν μεταλλευτῆρες ἀγκυῶσι νὰ ἐπιδεικνύωσι τὴν Κυριακὴν καθαριότητά τινα, καὶ δὲ γυναῖκες ἐνδύονται τὰς ἐορτὰς μετὰ κομφοπρεπείας. Τέλος, εἰς τὴν εὐπορίαν τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰερόδου συνῆλθον καὶ κύριός τις, ὅστις συχνὰ ἐπεσκέπτετο τὸ γκιανθρωκωρυχεῖον· ἐκπλαγεὶς οὗτος διὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς Εὐγενίας, καὶ συγκινηθεὶς ἐκ τῶν ὅσα περὶ αὐτῆς τῷ διηγήθη ὁ Φραγκίσκος, ἀφῆκεν ἄρκετὴν χρηματικὴν ποσότητα εἰς τὸν ἐργολάβον, καὶ ἐντολὴν νὰ δίδῃ ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν νέαν ἐργάτιδα ἐπὶ λόγῳ ὅτι αὐξάνει ὁ μισθὸς της.

Ἡ κατὰστασις εἰς τὴν σήμερον εὐρίσκατο ὁ Ἰερόδου παραβαλλομένη πρὸς τὴν προτέραν, ἐφαίνετο πολὺ εὐπορωτέρα. Ὁ ἱατρὸς τὸν ἐπεσκέφθη πολλάκις, καὶ ἡ θεραπεία θὰ ἦτο ἐντελής ἂν δὲν ἔμεινεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ μικροῦ ἀδυναμία ἧτις μόλις τῷ ἐπέτρεπε νὰ κάμῃ ὀλίγα βήματα. Ἀφοῦ δὲ ἐπαυσεν ἡ νάρκωσις τῶν νοσητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, ἀφοῦ ἀνέλαβε τὴν πρώτην τοῦ πνεύματος ἰσχύιν, ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ περὶ τῆς Εὐγενίας.

Φυτὸν στερούμενον κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς ἀέρος καὶ φωτός, πῶς θέλετε νὰ μὴ μαρτυρῇ; Ἡ Εὐγενία εἶχεν ἀδυνατήσει πολὺ, τὰ ζωηρὰ χρώματά τοῦ προσώπου της ἠφανίσθησαν, καὶ ἐργασίᾳ ἧτις ἀντὶ ν' ἀσκή ἐξέντολει μᾶλλον τὰς δυνάμεις της, ἐρθεῖρε τὴν υγείαν αὐτῆς.

— Εἶμι ἀνήσυχος διὰ τὴν ἀδελφὴν σου, εἶπε ποτε ὁ Ἰερόδου πρὸς τὴν Ἄνναν ὅσάκις τὴν ἐξετάζω περὶ τοῦ ἔργου της εὐρίσκαται πάντοτε εἰς ἀμνησίαν καὶ ζητεῖ ν' ἀλλάξῃ ὁμιλίαν. Φοβοῦμαι μήπως πρὸς χάριν μου καπιᾶζῃ ὑπὲρ τὸ δέον. Πήγαινε λοιπὸν νὰ εὗρῃς τὴν κηπουρὸν πλησίον τῆς ὁποίας ἐργάζεται ἡ ἀδελφὴ σου, καὶ εἰπέ εἰς αὐτὴν νὰ τῇ δίδῃ ὀλιγωτέραν ἐργασίαν, καὶ ὀλίγον μὲ μέλει ἂν ἐλαττώτῃ τὸν μισθὸν της· κρυφὰ ὅμως διὰ νὰ μὴ λυπηθῇ ἡ Εὐγενία.

Εἰς τὰ περίεξ τοῦ χωρίου ὑπῆρχον πολλοὶ κηποι· διότι, ὡς γνωρίζουσιν οἱ ἀναγνώσται, οἱ μεταλλευτῆρες ἀγαπῶσιν ὑπερβολικὰ τὰ ἄνθη. Ἡ Ἄννα ἐπίστευε τῶνόντι ὅτι ἡ ἀδελφὴ της εἰργάζετο ἐν τινὶ τῶν κήπων τούτων, καὶ ἀγνοοῦσα ποῦ νὰ τὴν εὕρῃ ἀπετάθη πρὸς τὴν Λουκίαν.

Τί θέλεις νὰ εἰπῇς κόρη μου, ἀπήντησεν αὕτη ἡμεῖς δουλεύομεν μόναι μας καὶ δὲν πέρνομεν κενά ἐργάτην νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

— Καὶ ὅμως, Κυρία, εἶπεν ἡ Ἄννα, ἡ ἀδελφὴ μου ἐργάζεται πρὸ ἐννέα μηνῶν εἰς τὸ χωρίον σας, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μιᾶς κηπουροῦ τὴν ὁποίαν βοηθεῖ.

— Ἀ! ἄ! . . . ἀνέκραξεν ἡ Λουκία, καὶ τὸ ἤκουσα. . . ! Πανηγυρία μου! ἴσως. . . πλὴν πάλιν. . . ἐδῶ κοντά. . . Νὰ σὲ εἰπῶ, κόρη μου, φοβοῦμαι μὴ γυρεύῃς πολὺν καιρὸν! Ἐρώτησε καλλιτέρα τὴν ἰδίαν νὰ σὲ εἰπῇ τὴν κυρίαν της· ἐγὼ δὲν τὴν γνωρίζω.

— Θεέ μου! ἀνερώνησεν ἡ Ἄννα, τί σημαίνει, κυρία, αὐτὸς ὁ τρόπος σας; ἂν σὰς ἤκουέ τις θὰ ἔλεγεν ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μᾶς ἀπατᾷ.

— Τί νὰ σὰς εἰπῶ; κόρη μου· ἡ Εὐγενία εἶναι ἀξιόλογος νέα, ἀγκυᾷ ὑπερβολικὰ τὸν πατέρα της, καὶ διὰ τοῦτο ὅλον τὸ χωρίον τὴν ἀγκυᾷ.

Ἡ δὲ Ἄννα ἔτι μᾶλλον ἐκπληττομένη ἀπὸ τὰς πλαγίας ταύτας ἀποκρίσεις, ἐδιπλασίασε τὰς ἐρωτήσεις καὶ παρακλήσεις της, τόσοι ὥστε ἡ Λουκία βρυυθίσαι ὡμολόγησε τὰ πάντα.

Φαντασθῆτε ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξις ἄμικ δὲ καὶ ἡ συγκίνησις τῆς Ἄννης. Ἐνόμιζεν ὅτι ἐννεύρετο πῶς ἦτο δυνατόν ἡ ἀδελφὴ της ἧτις ἀνετράφη μὲ τύχας περιποιήσεις, ἧτις ἠγνοεῖ καὶ τί ἐστὶ κίνδυνος

νας, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον τόσον βαρύν. Ἀπίστευτον! ἀδύνατον! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἄννα· ἴσως ἡ καλὴ αὕτη γυνὴ ἀπατάται! Ἀλλὰ πῶς ἀπατάται ἀρ' οὐ μὲ διηγήθη τόσας λεπτομερείας; πῶς ἀπατάται ἀρ' οὐ μ' ἐδείξε τὰ φορέματά της; Καὶ τοιαῦτα διηλογιζομένη διεθύνετο πρὸς τὸ γυμνασθεῖον. Ἡ ὥρα τῆς ἐξόδου τῶν ἐργατῶν ἔρθας· τέλος, καὶ ἡ Ἄννα τρέμουσα ἔττατο μικροῦθεν παρατηροῦσα, ἀναμίνουσα, ὅταν εἶδε τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς μετὰ μεγάλῃς φαιδρότητος ἐξερχομένην, ἀποτεινάσασσαν τὴν κόνην ἀπὸ τὰ φορέματά της, ἀποβύλλουσαν τὸν μαῦρον ἐπενδύτην καὶ διεσθυνομένην μετ' ἄλλων πρὸς τὸ χωρίον τῶν ἐργατῶν. Ἡ Ἄννα ἔτρεξε κλαίονσα καὶ βίβηται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀδελφῆς τῆς.

— Εὐγενί μου, καλὴ μου Εὐγενί! ἔλεγε, πῶς ἦς πρὸ ἐννέα μηνῶν; ὦ, ναί! ἔχει δίκαιον ὁ πατήρ μας νὰ σὲ προτιμᾷ ἀπὸ ἐμέ! ἡ ἀγαθότης σου εἶναι ἀνεκτίμητος! σὺ εἶπαι ἄγγελος! ὅλοι μου οἱ κόποι δὲν ἰσοδυναμοῦν μὲ μίαν ὥραν τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς.

Ἡ δὲ Εὐγενί ἐκπληγίστα ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητον παρουσίαν τῆς ἀδελφῆς της, ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ νὰ τῇ ἐπιβάλῃ σιωπὴν.

— Σιώπη! πρὸς Θεοῦ! ἀνέκραξε, μὴ μὲ προδώτῃς! ἄφες με νὰ τελειώσω τὸ ἔργον μου! ὁ πατήρ μας πλυσιάζει νὰ ἱατρευθῇ, ἡ κατὰστασίς μας ἐθελτιώθῃ· ἂν μὲ προδώτῃς ἰδοὺ ἐδυστυχίσασμεν πάλιν, ἰδοὺ ὁ πατήρ μας πάλιν ἀσθενῇ. Ἄννα μου, καλὴ μου Ἄννα! ἂν μὲ ἀγχαῖς φύλαξες τὸ μυστικόν.

— Ἀλλὰ θ' ἀποθάνῃς, ἔλεγεν ἡ Ἄννα· ἔχω τόσας ἐργασίας τὰς ὁποίας δὲν προοιῶν μόνη μου. ἔλα νὰ μὲ βοηθήσῃς, διατί νὰ κινδυνεύῃς;

— ἔχεις ἐργασίας; τὰς ἐργασίας αὐτὰς σὲ πὰς δίδουν οἱ σύντροφοί μου, ἀλλ' ἂν ἐγὼ φύγω ἀπὸ ἐδῶ τὰς ἔχῃς; δὲν θὰ σὲ προτιμῶν πλέον ἤμῃ, ὡς ἐγὼ πᾶσιν εὐεργατοῦμαι τὴν Λουζιαν. Σιώπη, καλὴ μου Ἄννα, φύλαξες τὸ μυστικόν!

— Δοκίμασε διὰ τινὰς ἡμέρας μήπως δυντῇ...

— Πῶς ἢ μπορῶ νὰ ἀναλάβω τὸ ἔργον μου ὅταν ἀπαῖ τὸ παραιτήσω; ὑπέλαθεν ἡ Εὐγενί. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ χρεωστέεται ἡ σωτηρία τοῦ πατρὸς μας· δὲν θὰ φανῶ ἀχάριστος ἂν τὸ παραιτήσω; ἔχει ὑπομονὴν, Ἄννα μου· καθὼς μὲ φαίνεται, δὲν θὰ περὶ τῇ πολὺς καιρὸς καὶ θὰ τὸ παραιτήσω χωρὶς νὰ θέλω· διότι ἕνας ἐργάτης ὅστις ὑπὸ ἐνδύματα γυδαίχ φαίνεται κρύπτων ψυχὴν εὐγενὴ καὶ κατωγυγὴν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ἕνας ἐξαιρέτος ἐργάτης, φωνάζει πρὸ πολλοῦ ὅτι πρέπει νὰ εὐρεθῇ ἄλλο ἔργον διὰ τὰς γυναῖκας, διότι εἶναι βάρβαρον τὸ νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰ γυμνασθεῖα· δι' ὅσον ἔχεται μάλιστα ὅτι μετὰ τρεῖς τὸ πολὺ μῆνας, τὸ μέτρον τοῦτο θὰ γενῇ δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἄφες με λοιπὸν νὰ ἐξακολουθήσω ἔργον τὸ ὅσον φαίνεται ὅτι εὐλόγησεν ὁ οὐρανός!

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἤθελεν ἡ Ἄννα νὰ συγκατατεθῇ· ἀλλὰ μετὰ πολλὰς παρακλήσεις καὶ πλει-

ότερα δάκρυα, ἡ Εὐγενί τὴν κατώρθωσε νὰ ὑποσχεθῇ ὅτι θέλει τηρεῖται σιωπὴν. Ἐυμνώνουσαν μόνον νὰ ἐργάζεται ἡ Εὐγενί ὀλιγωτέρως ὥρας καὶ νὰ λαμβάνῃ μικρότερον ἡμερησίον.

Ὁ λόγος ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θέλουσιν ἐργάζεσθαι εἰς τὸ γυμνασθεῖον γυναῖκες, διεδόθη τῶντι ὑπὸ τοῦ μυστηριώδους φραγκίσκου, τὸν ὁποῖον εἶναι καιρὸς νὰ γνωρίσῃ ὁ ἀναγνώστης.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΠΕΡΙ ΚΟΜΗΤΟΥ.

— 203 —

Ἡ εἰδησις περὶ τῆς προσεχούσης ἐμφανίσεως κομήτου μέλλοτος καὶ ἀνατρέψῃ σύμπασαν τὴν ἰσθμίον, διαδοθεῖσα καὶ ἐνταῦθα, συνετάραξε τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς συνήθως πιστεύοντας ἀνεξετάστως καὶ τὰ τερατοδύστερα ἀκούσματα. Ὅτι τὰ οὐράνια σώματα καὶ τὰ λοιπὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα ἔχουσιν ἀγαθὴν ἢ κακοποιὸν ἐπιδόσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦτο ἀρχαιοτάτη εἶναι πρόληψις. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν, εἰ καὶ σοφώτατοι, ἀπέδιδον τοιαύτην ἐνέργειαν καὶ εἰς τὰς βροτὰς, καὶ εἰς τὰς ἀστράτας, καὶ εἰς τὰς φάσεις τῆς σελήνης, ὡς τοιαύτην ἀποδίδουσι καὶ σήμερον καὶ οἱ περὶ ἡμῶν, καὶ οἱ παριώντες, καὶ οἱ διάσημοι. Καζαμίας τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς λοιπῆς σοφῆς Εὐρώπης, εἴτις καὶ παρ' ἡμῶν μεθερμηνεύονται διὰ τὸν αἰτὸν σκοπὸν δι' ὃν δημοσιεύονται καὶ ἐκεῖ, πορισμοὶ ἔνεκα χρηματικοῦ. Ἀλλὰ τὰς πλάντας ταύτας εἰς εἰδωλολάτρας ἐμπρεπούσας, διεσκέδασεν ὁ χριστιανισμός, καὶ εἰ πῶς σώζονται ἔτι, ἀνάγκη τὰ καταστρέφῃ ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, διὰ τοῦ στόματος τῶν νοσηροτέρων. Ὁ Ἰουδαῖος λαὸς τὰ τοιαῦτα φαινόμενα ἐκλαμβάνει συνήθως ὡς ἀποδείξεις τῆς θείας ὀργῆς. Ἀς εἰπώμεν λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ ἀλλὰ δὲν καταστρέφει, καὶ ὅτι τιμωρεῖ τοὺς ἁμαρτάνοντας ὡς ἐν Σοδόμοις καὶ Γομόροις. Ἐὰν λοιπὸν φοβώμεθα τὴν θεῖαν ὀργήν, ὡς σπεύσωμεν νὰ διορθώσωμεν, καὶ νὰ παύσωμεν, οἱ μὲν ἐν τοῖς πράγμασι κλέπτοντες, καταδιώκοντες, σφετεριζόμενοι τὰ συνταγματικὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, ἀδικούντες, κλπ. (ὅσοι δηλαδὴ ἐξ ἡμῶν πράττουσιν αὐτὰ), οἱ δὲ ἰδιώται, καταλαλοῦντες, ψευδόμενοι, ἀπατῶντες, ὑποσκελίζοντες, κατακρίνοντες ἀδυσωπήτως καὶ τὰ καλά τῆς ἐχουσίας, καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα παρακτρέπομενοι. Ἐὰν τὰ ἀπέχη, ὅσον ἔνεστι τοῖς ἀνθρώποις, τῶν τοιούτων ἁμαρτιῶν, δὲν ἔχει νὰ φοβῇ τὴν θεῖαν ὀργήν, ἀπαράλλατα ὡς δὲν φοβεῖται τοὺς ἀνθρώπινους νόμους ὅστις δὲν ἀθετεῖ αὐτούς. Διὰ τοῦτο ἔλεγε παύων καὶ ὁ ἡμέτερος Συνέσιος ὁ φοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους· ὁ ἔστιν, ὅτι σεβώμεθα καὶ τηρώμεν τοὺς νόμους, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ φοβώμεθα αὐτούς· διότι